

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ja Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (tavara- ja linja-autoliikenteen markkinoillepääsyn ehdot ja ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käyttö)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ja Euroopan Parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (tavara- ja linja-autoliikenteen markkinoillepääsyn ehdot ja ilman kuljettajaa vuokrattujen ajoneuvojen käyttö) (U 40/2017 vp): Liikenne- ja viestintävaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 8/2021 vp — U 40/2017 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- liikenne- ja viestintävaliokunta LiVL 16/2017 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- liikenneneuvos Veli-Matti Syrjänen, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Elisa Vornanen, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtava asiantuntija Mikko Västilä, Liikenne- ja viestintävirasto
- edunvalvontajohtaja Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Tulli

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
- Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
- Linja-autoliitto

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus

Komission säädösehdoituksella pyritään parantamaan direktiivin 2006/1/EY alkuperäisten tavoitteiden toteutumista, vähentämään yrityksille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa ja varmistamaan liikenteenharjoittajille eri puolella EU:ta tasapuolinen pääsy ilman kuljettajaa vuokrattujen tavaraliikenteen ajoneuvojen markkinoille.

Puheenjohtajan ehdotuksessa keskeistä on, että jäsenvaltiot saisivat rajoittaa ilman kuljettajaa ulkomailta vuokratun ajoneuvon käyttöä jäsenvaltioiden välisessä tavaraliikenteessä omien liikenteenharjoittajien osalta niin, että kyseisen ajoneuvon käyttö tulee kuitenkin sallia vähintään 30 peräkkäisen päivän ajan kalenterivuodessa. Komissio ehdotti alun perin neljää kuukautta ja Euroopan parlamentti yhtyi komission ehdottamaa neljän kuukauden aikarajaan. Lisäksi puheenjohtajan ehdotuksessa jäsenvaltio saisi rajoittaa ilman kuljettajaa vuokrattujen tavaraliikenteen ajoneuvojen enimmäismäärän omalla alueellaan enintään 25 prosenttiin yrityksen käyttämien yhteisön liikenneluvan jäljennöksiä vastaavasta ajoneuvojen kokonaismäärästä. Mikäli kuljetusyrityksellä on käytössään enemmän kuin yksi ja vähemmän kuin neljä ajoneuvoa, voi toinen näistä ajoneuvoista olla vuokrattu. Ajoneuvojen omistamisen lisäksi myös yrityksen käytössä esimerkiksi leasing-sopimuksella olevat ajoneuvot huomioidaan 25 prosenttiin. Nykyisin jäsenvaltiot saavat kieltää omilta liikenteenharjoittajiltaan ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käytön kokonaan. Lisäksi jäsenvaltiot voisivat myös rajoittaa ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käyttöä omaan lukuun.

Puheenjohtajan ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi raportoida komissiolle viiden vuoden välein kuljetusyritysten vuokrattujen ajoneuvojen käytöstä ja vaikutuksista liikenneturvallisuuteen, verotukseen sekä kabotaasiliikenteeseen. Verokertymien ilmoittaminen komissiolle olisi jäsenvaltiolle kuitenkin vapaaehtoista.

Puheenjohtajan ehdotuksessa liikenteenharjoittajien olisi ilmoitettava ulkomailta vuokrattujen ajoneuvojen käytöstä, mikä raportoitaisiin liikennelupajärjestelmän rajapinnan (ERRU) kautta. Kuljettajan olisi lisäksi pidettävä aina mukana ajoneuvossaan tarvittavat ajoneuvon vuokrausasiakirjat joko paperisessa tai sähköisessä muodossa.

Komissio on ehdottanut direktiivin täytäntöönpanoajaksi 18 kuukautta voimaantulosta. Puheenjohtajan ehdotus täytäntöönpanoajaksi on 36 kuukautta EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketin muutosasetuksen (EU) 2020/1055 voimaantulosta. Tämä tarkoittaa, että direktiivi olisi pantava täytäntöön 21.8.2023 mennessä.

Valtioneuvoston kanta

Suomi on suhtautunut ehdotukseen myönteisesti ja edennyt eduskunnalle annetun U-kirjelmässä (U 40/2017 vp) esitetyn kannan mukaisesti. Suomi voi hyväksyä puheenjohtajan ehdotuksen neuvoston yleisnäkemykseksi. Ehdotuksen sisällölliset muutokset ovat vähäisiä aiempiin ehdotuksiin verrattuna.

Valiokunnan lausunto LiVL 16/2021 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Asiantuntijakuulemisessa muutosehdotuksen osalta on pidetty keskeisenä, että jäsenvaltiot saisivat rajoittaa ilman kuljettajaa ulkomailta vuokratun ajoneuvon käyttöä jäsenvaltioiden välisessä tavaraliikenteessä omien liikenteenharjoittajien osalta niin, että kyseisen ajoneuvon käyttö tulee kuitenkin sallia vähintään 30 peräkkäisen päivän ajan kalenterivuodessa. Komissio ehdotti alun perin neljää kuukautta, ja Euroopan parlamentti yhtyi komission ehdottamaan neljän kuukauden aikarajaan. Valiokunta pitää puheenjohtajavaltion kompromissiesitystä parannuksena.

(2) Valiokunta pitää hyvänä, että jäsenvaltioiden tulisi raportoida komissiolle viiden vuoden välein kuljetusyritysten vuokrattujen ajoneuvojen käytöstä ja vaikutuksista liikenneturvallisuuteen, verotukseen sekä kabotaasiliikenteeseen. Verokertymien ilmoittaminen komissiolle olisi jäsenvaltiolle kuitenkin vapaaehtoista. Valiokunta pitää tärkeänä, että jatkossa verokertymiä seurataan joka tapauksessa kansallisella tasolla.

(3) Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että hallitusohjelman mukaan valmistellaan raskaan liikenteen vinjettimaksu ottaen huomioon vaikutukset kuljetusalan kustannusrakenteeseen ja suhde EU:n lainsäädännön valmisteluun (charging of heavy good vehicles). Kansallisella tasolla valiokunta pitää hyvänä raskaan liikenteen aikaperusteisen tienkäyttömaksun eli vinjetin käyttöön-ottoa. Tämä kohdistaisi kustannukset tasapuolisemmin eri toimijoihin.

(4) Valiokunta kantaa huolta Liikenne- ja viestintäviraston resursseista. Viraston toimikenttä on laaja ja tehtäväkokonaisuus mittava eikä resurssien riittävydestä nykytehtävien osalta ole varmuutta. Tämän vuoksi valiokunta korostaa, että tehtävien lisääntyessä tai laajentuessa tulee myös varmistaa näille tehtäville riittävät määrärahat.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa edellä esitetyin täsmennyksin valtioneuvoston kantaan.

Valiokunnan lausunto LiVL 16/2021 vp

Helsingissä 15.6.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Jouni Kotiaho ps
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Matias Marttinen kok
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Kari Tolvanen kok
jäsen Paula Werning sd
varajäsen Mikko Ollikainen r

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker